

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Riana Poliaková

Téma a rozsah práce: Aktuální otázky řízení a správy společností (Corporate Governance) v tuzemské a komunitární úpravě

Datum odevzdání práce: 29. března 2010

Diplomová práce paní R. Poliakové se zabývá problematikou Corporate Governance (tj. správou a řízením společností), konkrétně potom dvěma jejími aspekty – odměňováním členů vedení akciových společností a výkonem akcionářských práv. Cílem práce je dle diplomantky komplexně přiblížit vybrané problémy správy a řízení (jsou jimi odměňování členů vedení akciových společností a výkon akcionářských práv), provést jejich analýzu a navrhnout vhodná řešení. Předložená diplomová práce se sestává ze šesti částí. Úvod je následován krátkým pojednáním o teoretických východiscích (2. část) a aktuálních problémech (3. část) spojených se správou a řízením akciové společnosti. Jádrem práce je analýza odměňování orgánů vedení (4. část) a úpravy akcionářských práv (5. část). Práce je ukončena shrnujícím závěrem.

Zvolené téma je mimořádně aktuální, neboť problematika Corporate Governance je v současnosti hojně diskutovaná, a to zejména po negativních zkušenostech z přelomu tisíciletí s insolvencemi společností Enron, WorldCom apod. Volba tématu je o to chválihodnější, že zatímco západní doktrína věnuje dané problematice značnou pozornost, v České republice jsou zdroje spíše skromné. To platí i o samotném souhrnu pravidel správy a řízení, který byl v České republice veřejnou institucí vypracován naposledy v roce 2004 (autorem byla Komise pro cenné papíry); s ohledem na minimální ohlas navíc nebyla uvedena pravidla dále aktualizována.

Analýza problematiky Corporate Governance předpokládá dobrou znalost platné úpravy akciové společnosti, neboť pravidla (příp. podněty) správy a řízení – ač pramení z „ducha zákona“ – představují výraznou nadstavbu nad zákonnou úpravu. To je ostatně zřejmé i ze skutečnosti, že problematika správy a řízení je předmětem zájmu řady mezinárodních i národních organizací a skupin, které své představy o řádné správě a řízení inkorporují do pravidel různého stupně závaznosti (srov. např. OECD Principles of Corporate Governance či Deutscher Corporate Governance Kodex). Diplomantka se tak při zpracování diplomové práce musela důkladně seznámit s platnou právní úpravou (a to včetně judikatury) a vypořádat se s řadou (cizojazyčných) dokumentů různého stupně závaznosti. V tomto ohledu zvládla diplomantka svůj úkol na výbornou.

Dále je třeba ocenit skutečnost, že diplomantka se ve své práci nevyhýbá problematickým otázkám, hledá argumenty pro a proti a snaží se nabídnout vlastní řešení.

Velmi kladně je taktéž nutno hodnotit snahu podat téma v aktuálních a praktických souvislostech. Text je doplněn o odkazy na případy z nedávné minulosti, které ilustrují podávanou analýzu. V této souvislosti by snad bylo vhodné jen doporučit, aby zmiňované případy byly více konkretizovány, neboť zejména po uplynutí určité doby budou stručné odkazy nedostatečné (viz např. s. 22, poznámka č. 32).

Ve vlastním obsahovém zpracování je naproti tomu možné nalézt nedostatky. Vytknout je třeba stručný úvod, do kterého by navíc bylo vhodnější zařadit výčet aktuálních problémů spojených s Corporate Governance (soustředěný do třetí části o rozsahu jedné strany). Za nedostačující – jak rozsahem, tak i obsahem – je třeba považovat druhou část věnovanou teoretickým východiskům problémů spojených se správou a řízením společnosti. Kladně je naproti tomu třeba posoudit rozhodnutí diplomantky zaměřit se v práci pouze na dva aspekty správy a řízení společnosti (odměňování členů vedení akciových společností a výkon akcionářských práv) a tyto aspekty důkladně rozebrat; čtvrtá a pátá část tak představují skutečné jádro diplomové práce.

Ve čtvrté části se diplomantka zevrubně zabývá odměňováním členů představenstva a dozorčí rady a poukazuje na absenci pravidel pro odměňování managementu. Pozornost je věnována kompetencím valné hromady podle české úpravy; diplomantka přitom přehledně začleňuje závěry judikatury. Diplomantka se zabývá i případy, kdy odměna není poskytována, popř. kdy poskytnuta být nemůže. Velká pozornost je potom věnována struktuře odměny. Znovu je třeba pochválit práci se zahraničními materiály (doporučeními, pravidly Corporate Governance).

Pátá část se velmi podrobně věnuje transpozici směrnice 2007/36/ES o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi do českého právního řádu. Diplomantka kvalifikovaným způsobem komentuje transpozici jednotlivých ustanovení, která byla do obchodního zákoníku, popř. do zákona o podnikání na kapitálovém trhu začleněna novelou č. 420/2009 Sb. Přitom diplomantka upozorňuje na nedostatky transpozice a v případě sporných či nejasných pasáží se snaží nalézt řešení. V tomto ohledu se nedá zpracování nic vytknout. Negativně je ovšem třeba hodnotit skutečnost, že diplomantka se soustředila výlučně na transpozici uvedené směrnice, aniž by se zabývala zhodnocením problematiky výkonu akcionářských práv z hlediska aspektu Corporate Governance (a případným zlepšením jejich výkonu v důsledku novelizace relevantních národních předpisů). Tento nedostatek by bylo možné napravit v rámci obhajoby diplomové práce.

Lze uzavřít, že cíle práce bylo dosaženo zčásti. Diplomantka velmi kvalitně zpracovává odměňování vedoucích orgánů společnosti, poukazuje na sporné aspekty a snaží se nabídnout vlastní řešení. V oblasti výkonu akcionářských práv se diplomantka bohužel nedostala přes (byť hodnotný) popis transpozice směrnice 2007/36/ES.

Z formálního hlediska je nutné diplomové práci vytknout překlepy a zejména relativně časté chybné dělení slov (např. s. 1: os-oby, s. 9: denn-odenní, sm-louvy);

nedostatky lze nalézt rovněž interpunkci. Stylistická úroveň i úprava diplomové práce jsou naproti tomu vyhovující.

Při obhajobě navrhuji zaměřit se na hlavní problémy výkonu akcionářských práv z hlediska správy a řízení a jejich změny docílené transpozicí směrnice 2007/36/ES.

S ohledem na výše uvedené doporučuji diplomovou práci k obhajobě. Kvalita práce s ohledem na vytčené nedostatky podle mého názoru odůvodňuje hodnocení klasifikačním stupněm velmi dobře.

V Praze dne 08.05.2010

JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.
oponent diplomové práce